Sakkóra

Rendszermodellezés feladatkiírás (WGGAW5)

2017. március 7.

1. Áttekintő

A hallgató feladata az alábbi feladatspecifikáció alapján egy sakkóra vezérlőjét megtervezni a YAKINDU fejlesztőeszköz segítségével.

1.1. A sakkóra

A sakkóra feladata, hogy a sakkjáték résztvevőinek gondolkodási idejét megszabja. Mindkét játékos (Világos ill. Sötét, angolul White ill. Black) rendelkezik meghatározott mennyiségű gondolkodási idővel, amelyet a sakkóra kijelez. Az aktuálisan soron lévő játékos gondolkodási ideje folyamatosan fogy; ha elfogyott, akkor veszít, és a gép sípszóval jelzi a játék időtúllépés miatti befejeződését. Ha az aktuális játékos az ideje lejárta előtt megteszi a lépését, akkor a sakkóra megfelelő gombját meg kell nyomnia. A gombnyomás hatására a lépését befejező játékos gondolkodási idejének csökkenése megáll, és (a játék beállításaitól függően) az idő értéke egy rögzített mennyiségű jutalom idővel nő; ezek után azonnal a másik játékosra kerül a sor. Amikor újra sorra kerül a játékos, az előző lépése után maradt (és jutalommal növelt) gondolkodási időt használhatja fel a lépéséhez.

A sakkóra elvárt működését a 2. szakasz tárgyalja részletesen.

1.2. Kezelőfelület

A mi sakkóránk kezelőfelülete a következő elemekből áll:

- Fő szöveges kijelző (Display text), ahol a sakkóra általános tájékoztatást ad.
- A Világos játékos idejét mutató órakijelző (White display).
- A Sötét játékos idejét mutató órakijelző (Black display).
- Sípjelző, amely az idő leteltekor és egyéb esetekben jelezhet (**Beeper**).
- A MODE és START/RESET gombok a játékmód beállítására és a játék indítására ill. leállítására (ld. 2. szakasz).

- A Világos játékos által minden lépése után lenyomott [७/+] gomb.
- A Sötét játékos által minden lépése után lenyomott **[**★/-**]** gomb.

1.3. Yakindu kötés

A sakkóra modelljét a Yakindu állapotmodelező eszközben úgy kezdjük felépíteni, hogy meghatározzuk a rendszer kapcsolódási pontjait a külvilággal. Ezeket Yakinduban interfész eseményekkel és változókkal ábrázoljuk, a feladathoz a későbbiekben segítségként kiadott grafikus felület is ezeket használja. Ezáltal egy gombnyomásra reagálhat a modellünk, illetve változók értékét is megjeleníthetjük a kijelzőn. Az alábbiakban felsoroljuk a rendszer interfészeit, amelyre az elkészített házi feladatnak illeszkednie kell:

- Display.text: interfészváltozó, amely a főkijelzőnek felel meg. Az értékéül adott szöveg olvasható lesz a kijelzőn.
- Display.whiteDisplay: interfészváltozó, amely a Világos játékos órakijelzőjének felel meg. Az értékéül adott nemnegatív egész szám a másodpercek számát adja meg, amely perc:másodperc formában fog megjelenni. Ha az órakijelzőhöz tartozó interfészváltozóba negatív egész számot írunk (pl. -1), akkor a kijelző kikapcsolt (inaktív) lesz.
- Display.blackDisplay: interfészváltozó, amely a Sötét játékos órakijelzőjének felel meg. Hasonlóan a párjához, az értékéül adott nemnegatív egész szám a másodpercek számát adja meg, amely perc:másodperc formában fog megjelenni. Ha az órakijelzőhöz tartozó interfészváltozóba negatív egész számot írunk (pl. -1), akkor a kijelző kikapcsolt (inaktív) lesz.
- Beeper.beep: output esemény, amely kiváltásával megszólaltatható a sípjelző.
- Buttons.modeButton: input esemény, amely a MODE megnyomását jelzi.
- Buttons.startButton: input esemény, amely a [START/RESET] megnyomását jelzi.
- Buttons.blackButton: input esemény, amely a w/- megnyomását jelzi.

Természetesen belső használatra (tehát a külső interfészeket nem érintve) felvehető további állapotváltozó; erre a célre szolgáló helyőrzőt is elhelyeztünk az 5. héten kiadott YAKINDU modellcsonkban.

2. Megvalósítandó működés

2.1. Beállítási módok közti váltás

Bekapcsoláskor a főkijelzőn a Ready to Flay felirat olvasható. A játék megkezdése előtt elérhetőek bizonyos beállítási lehetőségek; a MODE lenyomásával a készülék ciklikusan vált a következő kijelzőtartalmak között:

White initial time ,
Black initial time ,
Increment time
végül ismét Ready to play , st

Ezen beállítómenük részletes működéséről a 2.4. alszakasz ír. Amikor a MODE lenyomásával a beállítómenük között váltunk, akkor a gép sípszót hallat. A MODE gomb hatása a játék közben más lesz, a 2.2. alszakaszban leírtaknak megfelelően. Ha a készülék főkijelzőjén a Ready to Flay felirat látható, ak-

kor a START/RESET gomb elindítja a játékot.

2.2. A játék normál menete

A játék folyamán a Világos játékos kijelzője végig a Világos játékos gondolkodási idejét, a Sötét játékos kijelzője végig a Sötét játékos gondolkodási idejét mutatja. A főkijelző által mutatott szöveg az aktuálisan soron lévő játékostól függően White moves vagy Black moves.

A játék indításakor mindkét játékos gondolkodási időt mérő órája beáll a kezdeti gondolkodási időre. A kezdeti gondolkodási idő mértéke a sakkóra bekapcsolásakor 90 másodperc mindkét játékos esetén, de játékosonként külön-külön megváltoztatható ez az érték (ld. 2.4. alszakasz).

Először Világos van soron.

A játék folyamán a soron lévő játékos gondolkodási ideje folyamatosan fogy (értelemszerűen másodpercenként egy másodpercel), míg a másik játékosé nem változik. Ha a soron lévő játékos az ideje letelte előtt megnyomja a saját gombját (Világos esetén [3/+], Sötét esetén [3/-]; a másik játékos gombja hatástalan), akkor a soron lévő játékos gondolkodási ideje megnő a növekményidővel, és a továbbiakban a másik játékos van soron (tehát immár az ő ideje fogy). Az ilyenkor jutalmul adott növekményidő nagysága a sakkóra bekapcsolásakor 0 másodperc mindkét játékos esetén, de megváltoztatható ez az érték (ld. 2.4. alszakasz).

Azonban az így megnövelt gondolkodási idő sem haladhatja meg az engedélyezett maximális gondolkodási időt; ha a lépés végén fennmaradó gondolkodási idő és a növekmény összege meghaladja a maximális gondolkodási időt, akkor a lépését befejező játékos új gondolkodási ideje a maximális gondolkodási idő lesz. A maximális idő értéke 1200 másodperc mindkét játékos esetén.

2.3. A játék befejezése és megszakítása

Amennyiben a játék folyamán, az idő lejárta előtt a játékosok befejezik a játékot (matt, patt, feladott játék vagy döntetlenben kiegyezés), azt a start/reset gombbal jelzik. Ekkor ismét a Ready to play felirat jelenik meg a főkijelzőn; a korábbiakban leírtaknak megfelelően ekkor a START/RESET gombbal új játék indítható, vagy a MODE gombbal elérhetőek a beállítások.

Amennyiben a játék folyamán a soron lévő játékos gondolkodási ideje erősen fogytán van, vagyis 5 vagy ennél kevesebb pozitív egész másodpercre csökken, akkor a sakkóra sípszóval hívja fel a játékos figyelmét a lépéskényszerre.

Lehetőség van a játék elnapolására is. Ilyenkor a legutoljára lépő játékos nem a táblán lépi meg a kiválasztott lépést, hanem borítékolja; a mérkőzés pedig a következő alkalommal folytatódik a borítékolt lépés felfedésével és a másik játékos körével. A játék menete közben az elnapolás a MODE gomb lenyomásával jelenthető be. Ezután a játék változatlanul halad tovább, és továbbra is ugyanaz a játékos van soron; ám amikor a soron lévő játékos a saját gombjának lenyomásával jelzi a borítékolás megtörténtét, akkor az ő órája ugyan megáll (jóváírva a szokásos növekményt), de az ellenfél órája még nem indul el. Ha az elnapolás után az aktuális játékos a Világos, akkor a White adjourned felirat. egyébként a Black adjourned üzenet olvasható ilyenkor a főkijelzőn. Az időkijelzők az elnapolás alatt is a játékosok gondolkodási idejét mutatják. Az elnapolás a MODE ismételt lenyomásával ér véget, ekkor a rákövetkező játékos ugyanúgy kerül sorra, mintha a normális játékmenet során került volna rá a sor. A START/RESET gombra elnapolás közben is ugyanúgy reagál a gép, mint játék közben; a két játékos gombja viszont ebben a helyzetben hatástalan.

2.4. A paraméterek és beállításuk

Amikor a felhasználó a White initial time beállítómenüt választotta ki, akkor Világos kezdeti gondolkodási ideje állítható be. Ilyenkor Sötét időkijelzője inaktív. Világos időkijelzőjén Világos kezdeti gondolkodási ideje olvasható, amely a 4/5- hatására csökken 5 másodperccel, a 4/5- hatására pedig nő 5 másodperccel. Sikertelen a módosítás, ha 30 másodpercnél kisebb vagy 180 másodpercnél nagyobb értéket állítana be; ilyenkor a módosítást nem végzi el a gép. Analóg módon a Black initial time felirat kijelzése közben Világos kijelzője inaktív, Sötét kijelzőjén Sötét kezdeti gondolkodási ideje olvasható,

amely az előzekhez hasonlóan módosítható.

Amikor a felhasználó a Increment time beállítómenüt választotta ki, akkor a lépésenkénti időnövekmény jeleníthető meg és állítható be, amit a világos időkijelzőjén olvashatunk le. Ilyenkor a sötét inaktív. Ilyenkor is az előbb tárgyalthoz hasonló módon működik a megjelenítés és a módosítás. A növekmény legkisebb beállítható értéke 0 másodperc, a legnagyobb 30 másodperc, és a beállítás 1 másodperces lépésközzel végezhető el.

Az itt leírt beállítómenük bármelyikében módosított paraméter értéke megőrződik mindaddig, amíg ugyanilyen módon megváltoztatásra nem kerül, az időközben lebonyolított játékok számától és az egyéb beállításoktól függetlenül. A beállítómenük akármelyike esetén a <code>[START/RESET]</code> gomb visszaállítja az adott paramétert a bekapcsoláskor érvényes alapértelmezett értékre (ld. 2.2. alszakasz).

Mivel a Ready to play megjelenítésekor nincs lehetőség beállításokat módosítani (csak a MODE megnyomása után), ezért a the segmbok hatástalanok, és mindkét játékos időkijelzője inaktív.

2.5. Kiadott tesztesetek lépései

2.6. base1

Basic test: Pressing each button. $\boxed{ \begin{tabular}{l} \begin{tabu$

2.7. base2

Basic test: Waiting for 3 sec. +3s

2.8. optionCycle

By pushing the MOD button in the menu each options are available, and are set to the default values.

```
Check #1> Ready to Play on the main display

MODE

Check #2> *BEEP* is expected

Check #3> White initial time on the main display

Check #4> 01:30 on the WHITE clock

MODE

Check #5> *BEEP* is expected

Check #6> Black initial time on the main display

Check #7> 01:30 on the BLACK clock

MODE

Check #8> *BEEP* is expected

Check #9> Increment time on the main display

Check #10> 00:00 on the WHITE clock
```

```
MODE
Check #11> *BEEP* is expected
Check #12> Ready to Flay on the main display
```

2.9. checkSetStartTimeForWhite

Checking the upper and lower bounds of the target option for the White player. First, the value is increased from default to maximal, plus one more time to check if it stops. Then, it decreased to minimal and checked again it it stops.

```
MODE
Check #1>01:30 on the WHITE clock
(a /+)
Check #2>01:35 on the WHITE clock
$/+
Check #3>01:40 on the WHITE clock
\boxed{\mathring{\otimes}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\otimes}/+}
 \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+}
Check #4> 02:50 on the WHITE clock
當/+
Check #5>02:55 on the WHITE clock
$/+
Check #6> 03:00 on the WHITE clock
७/+
Check #7> *BEEP* is NOT expected
Check #8> 03:00 on the WHITE clock
Check #9> 02:55 on the WHITE clock
Check #10>02:50 on the WHITE clock
 \rightarrow \texttt{$ \bullet / - ]} \rightarrow \texttt
Check #11> 00:40 on the WHITE clock
*/-
Check #12>00:35 on the WHITE clock
Check #13> 00:30 on the WHITE clock
Check #14> 00:30 on the WHITE clock
Check #15> *BEEP* is NOT expected
```

2.10. checkSetStartTimeForBlack

Checking the upper and lower bounds of the target option for the Black player. First, the value is increased from default to maximal, plus one more time to check if it stops. Then, it decreased to minimal and checked again it it stops.

```
\llbracket \mathtt{MODE} \rrbracket \to \llbracket \mathtt{MODE} \rrbracket
Check #1>01:30 on the BLACK clock
當/+
Check #2>01:35 on the BLACK clock
當/+
Check #3>01:40 on the BLACK clock
\boxed{\mathring{\psi}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+} \rightarrow \boxed{\mathring{\psi}/+}
→ [�/+] → [�/+] → [�/+] → [�/+] →
Check #4>02:50 on the BLACK clock
(a /+)
Check #5> 02:55 on the BLACK clock
當/+
Check #6> 03:00 on the BLACK clock
Check #7> *BEEP* is NOT expected
Check #8> 03:00 on the BLACK clock
Check #9> 02:55 on the BLACK clock
₩/-
Check #10> 02:50 on the BLACK clock

ightarrow 
ightharpoonup 
ightharpoonup

ightarrow rac{1}{3} 
ightarrow rac{1}{3} 
ightarrow rac{1}{3} 
ightarrow
                                                                                ullet 
                                                                                                         \rightarrow [-]
Check #11>00:40 on the BLACK clock
*/-
Check #12>00:35 on the BLACK clock
Check #13>00:30 on the BLACK clock
Check #14> 00: 30 on the BLACK clock
Check #15> *BEEP* is NOT expected
```

2.11. checkSetBonusTime

Checking the upper and lower bounds of the target option. First, the value is increased from default to maximal, plus one more time to check if it stops. Then, it decreased to minimal and checked again it it stops.

```
\boxed{	t MODE} 
ightarrow \boxed{	t MODE} 
ightarrow \boxed{	t MODE} Check #1> \boxed{	t 00}: \boxed{	t 00} on the WHITE clock
```

```
(a /+)
Check #2>00:01 on the WHITE clock
Check #3>00:02 on the WHITE clock
\boxed{\mathring{\psi}/\!\!+} \rightarrow 
    \rightarrow \textcircled{$^{\prime}/^{+}$} \rightarrow \textcircled
 \textcircled{$\underline{\psi}$/+]} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}$/+} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}$/+} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}$/+} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}$/+} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}$/+} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}/+} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}$/+} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}/+} \rightarrow \textcircled{$\underline{\psi}/
Check #4> 00:28 on the WHITE clock
Check #5> 00:29 on the WHITE clock
ૄ/+
Check #6>00:30 on the WHITE clock
$/+
Check #7> *BEEP* is NOT expected
Check #8>00:30 on the WHITE clock
Check #9> 00:29 on the WHITE clock
Check #10> 00:28 on the WHITE clock
\boxed{ \bullet / - ] \rightarrow \frown} \rightarrow \boxed{ \bullet / - ] \rightarrow \boxed{ \bullet / - ] \rightarrow \frown} \rightarrow \boxed{ \bullet / - ] \rightarrow \boxed{ \bullet / - ] \rightarrow \frown} \rightarrow \frown} \rightarrow \boxed{ \bullet / - ] \rightarrow \frown} \rightarrow \frown} \rightarrow \boxed{ \bullet / - ] \rightarrow \frown} \rightarrow \frown} \rightarrow \boxed{ \bullet / - ] \rightarrow \frown} \rightarrow \frown} \rightarrow \boxed{ \bullet / - ]
Check #11> 00:02 on the WHITE clock
Check #12> 00:01 on the WHITE clock
Check #13> 00:00 on the WHITE clock
Check #14>00:00 on the WHITE clock
Check #15> *BEEP* is NOT expected
```

2.12. checkEffectSetStartTimeForWhite

Checks the result of changeing the initial time for player White.

2.13. checkEffectSetStartTimeForBlack

```
Checks the result of changeing the initial time for player Black.
\llbracket \mathtt{MODE} \rrbracket \to \llbracket \mathtt{MODE} \rrbracket
Check #1> Black initial time on the main display
Check #2>01:30 on the BLACK clock
(a /+)
Check #3> Black initial time on the main display
Check #4>01:35 on the BLACK clock
[\texttt{MODE}] \to [\texttt{MODE}]
Check #5> Ready to play
                                        on the main display
[\![ START/RESET]\!] 	o [\![ \&/+]\!]
Check #6> *BEEP* is NOT expected
Check #7> Black moves
                                         on the main display
Check #8> 01:35 on the BLACK clock
+3s
Check #9>01:32 on the BLACK clock
```

2.14. checkEffectSetBonusTime

Check #11> *BEEP* is NOT expected

Check #12> White moves

Checks the result of changeing the initial time for player Global. $[\mathtt{MODE}] o [\mathtt{MODE}] o [\mathtt{MODE}]$ Check #1> Increment time on the main display Check #2>00:00 on the WHITE clock **\$/+** Check #3> Increment time on the main display Check #4>00:01 on the WHITE clock Check #5> Ready to Play on the main display START/RESET Check #6> White moves on the main display Check #7>01:30 on the WHITE clock Check #8>01:30 on the BLACK clock 當/+ Check #9> *BEEP* is NOT expected Check #10> Black moves on the main display ***** /-

on the main display

```
Check #13>01:31 on the WHITE clock Check #14>01:31 on the BLACK clock
```

2.15. checkResetInOptions

2.16. checkStartInGame

```
Checking the START/RESET button in the game

Check #1> Ready to play on the main display

Check #2> Ready to play on the main display

[START/RESET]

Check #3> White moves on the main display

[START/RESET]

Check #4> Ready to play on the main display
```

2.17. checkModInGame

```
Checking the MOD button in the game
Check #1> Ready to Flay
                                 on the main display
START/RESET
Check #2> White moves
                                  on the main display
Check #3>01:30 on the WHITE clock
Check #4>01:30 on the BLACK clock
+3s \rightarrow \text{MODE}
Check #5>01:27 on the WHITE clock
Check #6>01:30 on the BLACK clock
+2s
Check #7>01:25 on the WHITE clock
Check #8>01:30 on the BLACK clock
Check #9> White adjourned
                                on the main display
Check #10>01:25 on the WHITE clock
Check #11>01:30 on the BLACK clock
+10s
```

```
Check #12> White adjourned on the main display
Check #13> 01:25 on the WHITE clock
Check #14> 01:30 on the BLACK clock

$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1
```

2.18. checkLastSeconds

Checking the last seconds of a game button in the game. First, each moves after 10 sec, the White player waits until the end of the game.

```
Check #1> Ready to play on the main display
START/RESET
Check #2> White moves on the main display
Check #3>01:30 on the WHITE clock
Check #4>01:30 on the BLACK clock
+10s
Check #5> White moves on the main display
Check #6>01:20 on the WHITE clock
Check #7>01:30 on the BLACK clock
*/+
Check #8> Black moves on the main display
Check #9>01:20 on the WHITE clock
Check #10>01:30 on the BLACK clock
\bigcirc +10s
Check #11> Black moves
                               on the main display
Check #12>01:20 on the WHITE clock
Check #13>01:20 on the BLACK clock
Check #14> White moves on the main display
Check #15>01:20 on the WHITE clock
Check #16>01:20 on the BLACK clock
+74s
Check #17> White moves on the main display
Check #18> 00:06 on the WHITE clock
Check #19>01:20 on the BLACK clock
```

```
\bigcirc +1s
Check #20> *BEEP* is expected
Check #21> White moves on the main display
Check #22>00:05 on the WHITE clock
Check #23>01:20 on the BLACK clock
+1s
Check #24> *BEEP* is expected
Check #25> White moves on the main display
Check #26> 00:04 on the WHITE clock
Check #27>01:20 on the BLACK clock
+1s
Check #28> *BEEP* is expected
Check #29> White moves on the main display
Check #30>00:03 on the WHITE clock
Check #31>01:20 on the BLACK clock
+1s
Check #32> *BEEP* is expected
Check #33> White moves on the main display
Check #34> 00:02 on the WHITE clock
Check #35>01:20 on the BLACK clock
(1)+1s
Check #36> *BEEP* is expected
Check #37> White moves on the main display
Check #38> 00:01 on the WHITE clock
Check #39>01:20 on the BLACK clock
\bigcirc +1s
Check #40> *BEEP* is expected
Check #41> White fla9 faller on the main display
Check #42> 00:00 on the WHITE clock
Check #43>01:20 on the BLACK clock
Check #44> White flag fallen on the main display
Check #45> 00:00 on the WHITE clock
Check #46> 01:20 on the BLACK clock
START/RESET
Check #47> Ready to Flay on the main display
```